

**YABANCI UYRUKLU LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN
DURUM ANALİZİ: KARABÜK ÜNİVERSİTESİ*****Canan YILDIRAN**

Karabük Üniversitesi (cananyildiran@karabuk.edu.tr)

Duygu ÖZKAN

Karabük Üniversitesi (duyguozkan@karabuk.edu.tr)

Yrd. Doç. Dr. Ozan BÜYÜKYILMAZ

Karabük Üniversitesi (ozanbuyukyilmaz@karabuk.edu.tr)

Özet

Küreselleşen dünyada teknoloji ve ekonominin etkisiyle her alanda yaşanan hızlı değişimler eğitim alanını da etkilemektedir. Günümüzde hızla artan öğrenci sayısı göstermektedir ki; üniversitelerin sağlamış olduğu programlarla (Erasmus, Mevlana, vd.) ve lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimiyle öğrenciler yurt içinde olduğu kadar yurtdışında da eğitimlerine devam etmektedirler. Bu çalışma; Türkiye’de 2007 yılında kurulan bir devlet üniversitesi olan Karabük Üniversitesi’nde farklı fakültelerde bulunan yabancı uyruklu lisans öğrencilerini kapsamaktadır. Çalışma ile öğrencilerin hangi ülkeden geldikleri, yaşam alanlarında zorlandıkları konuları, kültürel alışkanlıkları, dil sorunları, sosyalleşebilme durumları, bölüm tercihleri, eğitim beklentileri, eğitim sonrası hangi şehirde yaşamak ve çalışmak istedikleri vb. sorular ile mevcut durum analiz edilmiştir. Bu çerçevede Karabük Üniversitesi’nde eğitim gören farklı fakültelerdeki yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin demografik ve sosyoekonomik özelliklerini ortaya koyarak; Türkiye’de bir devlet üniversitesini ve Karabük ilini tercih etme nedenlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu çalışmada; Karabük Üniversitesi’nde eğitim gören 213 yabancı uyruklu öğrenciden anket yöntemi kullanılarak elde edilen veriler SPSS 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda; Karabük Üniversitesi’nin çoğunlukla Türkiye Cumhuriyetlerindeki, Ortadoğu ve Afrika’da bulunan İslam ülkelerindeki öğrenciler tarafından tercih edildiği belirlenmiştir. Öğrencilerin tercihlerini etkileyen önemli nedenler; Türkiye’nin iyi bir eğitim merkezi ve İslam ülkesi olması, Karabük Üniversitesi’ne puanlarının yetmesi ve Karabük Üniversitesi’nde iyi bir eğitim alacaklarını düşünmeleri olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı uyruklu öğrenciler, üniversite, eğitim, Karabük.

* Bu çalışma “I. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Konferansı - İnsan ve Toplum Bilimleri (IBAD-2016) sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

THE SITUATION ANALYSIS IN INTERNATIONAL STUDENTS OF BACHELOR'S DEGREE: KARABUK UNIVERSITY

Abstract

Within the globalizing world, fast changes occurring in any field can be also seen in the field of education with the effect of technology and economy. Today steadily increasing number of students shows that with the help of programs offered by universities (i.e. Erasmus, Mevlana, Researches, Projects, and internships..), students can get their bachelor's degree, master's degree and Ph.D education both in their country and also abroad. This study includes international students of bachelor's degree from different faculties in Karabük University which was founded in 2007 as a state university. The study analyzes some issues about the students like where they have come from, the issues they have trouble with within their living quarter, cultural habits, language problems, socialization, their department choices, educational expectancies, life expectancies about where to live and work after completing their education. Within this framework, by presenting demographic and socio-economic characteristics of students getting their in various departments of Karabük University from different origin and country, it is aimed to determine students' reasons to choose a state university in Turkey in Karabük. The data has been gathered from 213 international students from Karabük University, using survey method and analyzed with SPSS 21. The results show that Karabük University is mostly chosen by the international Muslim students from Turkic Republics, Middle-East and African countries. The reasons affecting international students' university choices are Turkey's being a good education center and an Islamic country, their grades and thought of being able to get a good education in Karabük University.

Key words: International students, university, education, Karabük.

1. GİRİŞ

Dünyada her alanda olduğu gibi eğitim alanında da gelişmeler teknoloji ile beraber hızlı şekilde yenilenerek yapılandığı görülmektedir. Bu durumla birlikte artık öğrencilerin kendi ülkeleri dışında başka bir ülkede eğitim görebilme fırsatları artmaktadır. Her geçen yıl ülke bazında yabancı uyruklu öğrenci sayılarında artış olduğu görülmektedir. Öğrenci dolaşimleri; üniversitelerde eğitim kalitesini ve çeşitliliğini arttırarak şekillenmesine öncülük etmektedir. Çünkü üniversiteler artık ulusal imajın yanı sıra uluslararası imajına da dikkat etmek durumundadırlar. Ülkeler arasındaki öğrenci dolaşimleri dünyada ülke eğitimlerinin tanınmasına uluslararası diplomalar sayesinde farklı ülkelerde iş imkanı bulabilmelerine bunların yanı sıra ülke ekonomileri içinde bir kazanç olduğu görülmekte ve ilgili üniversitelerin nitelik ve nicelik olarak göstergelerini arttırdığı görülmektedir.

Üniversitelerin imajına etki edecek olan yabancı uyruklu öğrencilerin yaşam kalitelerinde yapılacak iyileştirmelerden önce mevcut yaşam durumlarının analiz edilmesi gerekmektedir. Yapılan bu analizler sonucunda elde edilen veriler ile hem mevcut öğrencilerin durumlarında iyileştirmeler yapılmasına hem de gelecek yabancı uyruklu öğrenci adaylarına rehberlik edecektir (Özkan, G. ve Acar

Güvendir, M., 2015: 177). Bunun yanı sıra; uluslararası öğrenciler ile ulusal öğrenciler arasında fırsat eşitliliği / eşitsizliği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca her yıl uluslararası öğrenci sayılarının ciddi oranda artması sonucu üniversitelerin bu durumlarla sorunsuz şekilde başa çıkabilmeleri gerekmektedir. Üniversitelerin hem her iki öğrenci profiline adil şekilde davranmaları hem de eğitim kalitesini düşürmemeleri önemli bir konudur. Unutulmaması gereken bir konuda bunları sağlarken üniversite personellerinin performansları ile memnuniyetlerinin düşürülmeden işlerin yürütülmesi, yönetilmesi ve denetiminin yapılması gerektiği görülmektedir.

“Üniversitelerin uluslararası öğrencilere bakış açıları kelime bazında da değişim göstermiş ve “yabancı öğrenci” tanımı “uluslararası öğrenci” olarak değişmiştir. Farklı uluslara mensup öğrencilerin konumunun “yabancı” kelimesinin taşıdığı “öteki, diğer” anlamlarına karşın, bu öğrencilerin üniversitenin “uluslararası” kimliğine yaptığı katkı ön plana çıkarılmaya başlanmıştır” (Özkan, G. ve Acar Güvendir, M., 2015: 176-177).

Öğrenciler için başka bir ülkede okumanın her ne kadar güzel yönleri olsa da ilk zamanlarda atlatılması gereken çeşitli psikolojik problemlerle karşılaşacakları gerçeği de bulunmaktadır. Öğrenciler üniversite eğitimi ile yeni bir kültüre uyum sağlamak zorundadırlar. Öğrencilerin adapte olmak zorunda kaldıkları yeni kültür ile kişisel kimliklerini, değer çatışmalarını, akademik başarılarını ve iş bulma amaçlarını bütünleştirmeleri konusunda sıkıntılar yaşanıldığı görülmektedir. (Arthur & Flynn, 2011: 224). Bunun sonucunda kendi kültüründen çok farklı bir ülkeye giden öğrenciler kültür şoku ile karşılaşmaktadır.

Kültür şokunun temelinde, insanların buldukları yabancı ortamlar strese sebep olarak, çeşitli duygusal ve zihinsel problemler meydana geldiğini gösteren farklı çalışmalar vardır. Değişimin hızlı olması sonucunda, insanların zevk aldıkları durumların zihinsel, fiziksel, ruhsal ve duygusal ihtiyaçların değişkenliği ile tespit edilmesi güçleşmektedir. Devam etmesi halinde sosyalleşme problemi, endişe, duygusuzluk ve davranış bozuklukları gibi gelişimi olumsuz yönde etkileyecek durumlar ortaya çıkmaktadır (Güçlü, 1996: 103).

Yabancı uyruklu öğrenciler ile ilgili yapılan literatürdeki çalışmalardan bazıları şunlardır: Çoşkunserçe (2014); Eskişehir’de lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören uluslararası öğrencilere uygulanan çalışmada Türk kültürüne ve çevreye uyum sürecine katkı sağlayacak çevrimiçi sistemin geliştirilmesi incelenmiştir. Seymen (2014); Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde eğitim gören ileri düzey yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan çalışmada öğrencilerin dil ile ilgili karşılaştıkları durumlar saptanmıştır. Çelik (2013); Trakya Üniversitesi’nde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan çalışmada öğrencilerin uyum, ekonomik, barınma ve ulaşım sorunları incelenmiştir. Özçetin (2013); Bursa ilinde çeşitli üniversitelerde ve bölümlerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan çalışmada öğrencilerin yurt yaşantısı, Türkçe konuşma, kültürel farklılıklardan dolayı yaşanan sorunlar incelenmiştir. Kılıçlar vd. (2012); Türkiye’deki üniversitelerin Turizm bölümündeki Türk Dünyasından gelen

öğrencilere uygulanan çalışmada yaşadıkları uyum sorunlarının akademik başarılarına etkisi araştırılmıştır. Arthur & Flynn (2011) Kanada’da eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan çalışmada kariyer geliştirmeleri üzerine bir araştırma yapılmıştır. Kiroğlu vd. (2010); Türkiye’de eğitim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerine uygulanan çalışmada sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları incelenmiştir. Bektaş, vd. (2009); Amerika’da eğitim gören Türk öğrencilerine uygulanan çalışmada psikolojik adaptasyonları incelenmiştir. Karaoğlu (2007); Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi TÖMER de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan çalışmada demografik, sosyo-kültürel ve ekonomik durumları ile uyum davranışları ve kişilerarası iletişimlerini etkileyen faktörler belirlenmiştir. Annaberdiyev (2006); Ege Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesinde eğitim gören yabancı uyruklu ve Türk öğrencilerine uygulanan çalışmada öğrencilerin psikolojik yardım arama ihtiyacı, davranışı, uyum süreçleri ve çeşitli değişkenler arasından karşılaştırılmalar yapılmıştır.

2. Çalışmanın Metodolojisi

2.1. Çalışmanın Amacı ve Katkısı

Çalışmanın amacı, Karabük Üniversitesi’nde eğitim gören farklı fakültelerdeki ve sınıflardaki yabancı uyruklu öğrencilerin demografik ve sosyo-ekonomik özelliklerini ve Türkiye’de bir devlet üniversitesi ve Karabük Üniversitesi’ni neden seçtiklerini tespit etmektir. Bu amaçla gerçekleştirilecek bir çalışmanın, hem mevcut durumu iyileştirmeye yönelik hem de gelecekte eğitim almak için Türkiye’yi ve Karabük Üniversitesi’ni seçecek yabancı uyruklu öğrenciler hakkında gerekli verilerin rehberlik edeceği düşünülmektedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni Karabük Üniversitesi’nde lisans seviyesinde bulunan farklı fakülte ve sınıflardaki yabancı uyruklu öğrencilerden oluşturmaktadır. Karabük Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı’ndan alınan bilgiye göre; Karabük Üniversitesi’nde 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde 808 yabancı uyruklu aktif öğrenci eğitim görmektedir. Bu çerçevede hazırlanan anket formu 213 öğrenciye uygulanmıştır.

2.3. Veri Toplama ve Analiz Yöntemi

Veri toplamak için anket yöntemi uygulanmıştır. Uygulanan anketler, incelenen çalışmalar sonucu demografik ve sosyo-ekonomik durumları tespit etmeye yönelik çeşitli soru formatlarından oluşturulmuştur. Anket formları tesadüfi örneklem şeklinde öğrenciler seçilerek birebir görüşme sağlanarak Ocak-Şubat 2016 tarihlerinde doldurulmuştur. Elde edilen verilere frekans analizi uygulanmıştır.

3. Bulgular

Bulgular çerçevesinde katılımcıların demografik özelliklerine, sosyo-ekonomik özelliklerine, Türkiye'yi ve Karabük Üniversitesi'ni tercih etme nedenlerine ilişkin bulgular ve görüşlere yer verilmektedir.

3.1. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin cinsiyet, yaş ve geldiği ülke değişkenlerine göre dağılım Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	51	24
	Erkek	162	76
Yaş	18-20 arası	118	55
	21-23 arası	77	36
	24 ve üzeri	18	9
Ülke	Azerbaycan	18	9
	Kırgızistan	10	5
	S. Arabistan	18	9
	Suriye	97	46
	Irak	7	3
	Kenya	9	4
	Yemen	6	3
	BAE	5	2
	Kuveyt	5	2
	Fas	5	2
	Diğer	33	16
TOPLAM		213	100

Tablo 1'de görüldüğü üzere; demografik özelliklere ilişkin bulgulara göre katılımcıların %24'ünü kadınlar, %76'sını erkekler oluşturmaktadır.

Yaş dağılımı açısından bakıldığında katılımcıların 18-20 yaş aralığını %55'ini, 21-23 yaş aralığını %36'sını ve 24 ve üzeri yaş aralığını %9'unu

oluşturmaktadır. Yaş verilerinden görüldüğü üzere 18-20 yaş aralığı çoğunluğu oluşturmaktadır.

Katılımcıların %46'sını Suriyeli, %9'unu Azerbaycanlı ve %9'unu Suudi Arabistanlı öğrenciler oluşturmaktadırlar. Katılımcıların çoğunluğunu Suriyeli öğrenciler oluştururken, diğer grubunda bulunan Ürdün, Mısır, Özbekistan, Türkmenistan, Malezya, Bangladeş, Kuzey Afrika, Gürcistan, Pakistan, Güney Afrika, Çad, Zambiya, Rusya, Bulgaristan, Kazakistan, Japonya, Malavi ve Sudan ülkelerinde ise katılımcıların oranları %1 ile %2 arasında değişmektedir. Çalışma 28 farklı ülkeden öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

3.2. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Özellikleri

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin sosyo-ekonomik özellikleri çerçevesinde elde edilen bulgular Tablo 2'de sunulmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların Sosyo-Ekonomik Özellikleri

Değişken	Kategori	N	%
Kardeş Sayısı	Yok	8	4
	1-3 arası	75	35
	4 ve üzeri	130	61
Anne Çalışma Durumu	Çalışıyor	42	20
	Çalışmıyor	171	80
Baba Çalışma Durumu	Çalışıyor	151	71
	Çalışmıyor	62	29
İkametgah Durumu	Ev	74	35
	Özel Yurt	132	62
	Devlet Yurdu	7	3
Geçim Kaynağı	Burs alıyorum	16	8
	Çalışıyorum	16	8
	Ailem gönderiyor	172	81
	Diğer	9	4
Arkadaşlık Durumu	Aynı Ülkeden	102	48
	Türkiye	49	23
	Farklı Ülkeden	36	17
	Cevaplamayan	26	12
Türkçe Konuşma Durumu	Biliyor	182	85
	Bilmiyor	31	15
İngilizce Konuşma Durumu	Biliyor	169	79

	Bilmiyor	44	21
Fransızca Konuşma Durumu	Biliyor	26	12
	<i>Bilmiyor</i>	<i>187</i>	<i>88</i>
Diğer Yabancı Dil Bilgisi	Biliyor	33	16
	<i>Bilmiyor</i>	<i>180</i>	<i>85</i>
TOPLAM		213	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere; sosyo-ekonomik özelliklere ilişkin bulgulara göre katılımcıların %4’ünün kardeşinin olmadığı, %35’inin 1-3 arası kardeşi, %61’inin 4 ve üzeri kardeşe sahip oldukları görülmektedir.

Ebeveynlerin çalışma durumu incelendiğinde; katılımcıların %20’sinin annesi, %71’inin ise babaları çalışırken; %80’inin annesi, %29’unun babası ise çalışmamaktadır.

Katılımcıların Karabük şehrinde konakladıkları yerler incelendiğinde; %35’inin evde, %62’inin özel yurtlarda, %7’sinin devlet yurtlarında kaldıkları görülmektedir.

Katılımcıların geçim kaynakları olarak; %8’inin burs aldığı, %8’inin çalıştığı, %81’inin ailesinin gönderdiği görülmekte; %4’ünü ise diğer seçeneği oluşturmaktadır.

Sosyalleşme boyutu olarak arkadaşlıklar incelendiğinde; katılımcıların arkadaşlarının yoğunluğu %48’inin kendi ülkesinden, %23’ünün Türkiye’den, %17’sinin farklı ülkelerden olmakta; %12’si ise cevap vermediği görülmektedir.

Dil bilme durumlarına ilişkin bulgulara göre; katılımcıların %85’inin Türkçe, %79’unun İngilizce, %12’sinin Fransızca ve %16’sının kendi dili dışında diğer yabancı dilleri bilen öğrencilerden oluşmaktadır.

3.3. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye’yi Tercih Nedenlerine ve Türkiye ile İlgili Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin, eğitim almak için Türkiye’yi tercih etme nedenlerine ve Türkiye ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 3’de sunulmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıların Türkiye’yi Tercih Nedenleri ve Türkiye ile İlgili Görüşleri

<i>Değişken</i>	<i>Kategori</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Başka ülkelerde bulunma durumu	<i>Evet</i>	<i>124</i>	<i>58</i>
	Hayır	89	42
Türkiye’de bulunma süresi	<i>1 yıldan az</i>	<i>103</i>	<i>48</i>

	1-2 yıl arası	67	32
	3 yıl ve fazla	43	20
Mezuniyetten sonra Türkiye’de eğitime devam etme isteği	<i>Evet</i>	160	75
	Hayır	53	25
Mezuniyetten sonra Türkiye’de yaşama isteği	<i>Evet</i>	139	65
	Hayır	74	35
Türkiye’de yaşamak istediği şehir	Karabük	16	8
	<i>İstanbul</i>	71	33
	Ankara	24	11
	Cevaplamayanlar	76	36
	Diğer	26	22
Türkiye’de okumayı önerme durumu	<i>Evet</i>	170	80
	Hayır	43	20
Türkiye’de yaşamayı önerme durumu	<i>Evet</i>	194	91
	Hayır	19	9
Türkiye’yi tercih nedeni	<i>Eğitim almak</i>	55	26
	İslam ülkesi olması	21	10
	Akrabasının olması	15	7
	Ülkede savaş olması	12	6
	Eğitim kalitesi	20	9
	Ülkesine yakın olması	16	8
	Hayali olması	9	4
	<i>Gelişmiş ülke olması</i>	32	15
	Ucuz ülke olması	3	1
	Kültür yakınlığı	19	9
	Sebep yok	11	5
TOPLAM		213	100

Tablo 3’te görüldüğü üzere; katılımcıların Türkiye dışında başka ülkelere gidip gitmemeleri ifadesine %58’inin evet, %42’sinin ise hayır yanıtını verdikleri görülmektedir.

Katılımcıların Türkiye’de bulunma süreleri olarak %48’inin 1 yıldan az, %32’sinin 1-2 yıl arası, %20’sinin 3 yıl ve fazla olduğu görülmektedir.

Katılımcıların mezun olduktan sonra Türkiye’de eğitime devam etme istekleri incelendiğinde %75’inin devam etmek istediği, %25’inin ise devam etmek istemediği görülmektedir. Katılımcıların %65’inin mezun olduktan sonra Türkiye’de yaşamak istediği, %35’inin ise yaşamak istemediği görülmektedir.

Katılımcıların Türkiye’de yaşamak istediği şehirler olarak; %8’inin Karabük’te, %33’ünün İstanbul’da, %11’inin Ankara’da, %22’sinin diğer şehirlerde yaşamak istediği görülmektedir. Diğer seçeneğinde; Gaziantep, Mersin, Konya, Adana, Eskişehir, Sakarya, Malatya, Bursa, Yalova, İzmir, Antalya, Isparta, Samsun ve Trabzon illeri bulunmaktadır. Cevaplamayanlar seçeneğini oluşturan %36 katılımcının mezun olduktan sonra Türkiye’de eğitime devam etme isteğine evet deyip bu soruyu boş bırakanlar ile hayır şeklinde cevap verip bu sorunun boş bırakılmasından oluşmaktadır.

Türkiye’de okumayı önerir misiniz ifadesine katılımcıların %80’inin evet, %20’sinin ise hayır dediği görülmektedir. Türkiye’de yaşamayı önerir misiniz ifadesine ise katılımcıların %91’inin evet, %9’unun ise hayır dediği görülmektedir.

Türkiye’yi seçme nedenleri incelendiğinde; katılımcıların %26’sının eğitim almak istemesi, %10’unun İslam ülkesi olması, %7’sinin akrabasının bulunması, %6’sının ülkesinde savaş olması, %9’unun eğitimi kaliteli bulması, %8’inin ülkesine yakın olması, %4’ünün hayalini gerçekleştirmesi, %15’inin gelişmiş bir ülke olması, %1’inin ucuz bir ülke olması, %9’unun yakın kültüre sahip olması ve %5’inin ise sebep göstermediği görülmektedir.

3.4. Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Karabük Üniversitesi’ni Tercih Nedenlerine ve Görüşlerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan yabancı uyruklu öğrencilerin, eğitim almak için Karabük Üniversitesi’ni tercih etme nedenlerine ve Karabük Üniversitesi ile ilgili görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 4’de sunulmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Karabük Üniversitesi’ni Tercih Nedenleri ve Görüşleri

<i>Değişken</i>	<i>Kategori</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
KBÜ gelmeden önce Türkiye’de bulunma	<i>Evet</i>	118	55
	<i>Hayır</i>	95	45
Türkiye’de bulunma KBÜ tercihteki etkisi	<i>Evet</i>	89	42
	<i>Hayır</i>	64	30
	<i>Cevaplamayanlar</i>	60	28
Karabük Üniversitesi’ni tercih nedeni	<i>Puanın yeterli olması</i>	79	37

	<i>Eğitim kalitesi</i>	50	24
	Şehrin küçük olması	10	5
	Akrabasının bulunması	25	12
	Eğitim dilinin İngilizce olması	23	11
	Sebep yok	15	7
	Diğer	11	5
Okunan bölümü tercih nedeni	Meslek sahibi olmak	76	36
	Aile istediği için	25	12
	<i>Alana ilgisi olduğu için</i>	107	50
	Diğer	5	2
KBÜ haberdar olma şekli	Sosyal medya	93	44
	<i>Arkadaş ve akraba</i>	109	51
	Diğer	11	5
KBÜ'den beklenti durumu	Evet	165	78
	Hayır	48	23
Karabük'te en çok zorlanılan durum	Ulaşım	16	8
	<i>Pahalılık</i>	41	19
	Dil sorunu	33	16
	Konaklama	14	7
	Eğitim zorluğu	11	5
	Sosyal Yaşam	8	4
	Aile özlemi	6	3
	<i>Sorun yok</i>	53	25
	Diğer	31	15
TOPLAM		213	100

Tablo 4'te görüldüğü üzere, katılımcıların Karabük Üniversitesi'ne gelmeden önce Türkiye'de bulunma ifadesine %55'inin evet, %45'inin hayır yanıtını verdiği görülmektedir. Türkiye'de bulunma Karabük Üniversitesi'ni tercihte etkili oldu mu ifadesine %42'sinin evet, % 30'unun hayır ve %28'inin ise cevaplamadığı görülmektedir. Cevaplamayanlar seçeneğini ise; Karabük

Üniversitesine gelmeden önce Türkiye’de bulundun mu ifadesine hayır diyenlerden oluşmaktadır.

Katılımcıların, %37’sinin puanının bölümüne yeterli olması, %24’ünün eğitim kalitesi, %5’inin şehrin küçük olması, %12’sinin akrabasının bulunması, %11’inin eğitim dilinin İngilizce olması, %7’sinin sebep yok, %5’inin diğer seçeneği yanıtlatığı görülmektedir. Diğer seçeneğinde ülkeler arası diploma denklik sistemine uygun olması, sadece lise diplomasının yeterli olması ve başkente yakın olması bulunmaktadır.

Katılımcılara sorulan okuduğunuz bölümü tercih nedeni nedir ifadesine; %36’sının meslek sahibi olmak için, %12’sinin ailesi istediği için, %50’sinin alana ilgisi olduğu için, %2’sinin diğer yanıtı verdiği görülmektedir.

Karabük Üniversitesi’ni nereden duyduklarına yönelik ifadeye katılımcıların %43’ünün sosyal medya, %51’inin arkadaş ve akraba, %5’inin ise diğer seçeneğini yanıtlatığı görülmektedir.

Karabük Üniversite’si beklentini karşıladı mı ifadesine katılımcıların %78’inin evet, %23’ünün hayır şeklinde yanıt verildiği görülmektedir.

Karabük iline ilk geldiklerinde en çok zorlandıkları konular olarak katılımcıların %8’inin ulaşım, %19’unun pahalılık, %16’sının dil sorunu, %7’sinin konaklama, %5’inin eğitimin zorluğu, %4’ünün sosyal yaşam, %3’ünün aile özlemi, %25’inin sorun yok, %15’inin diğer seçeneğini yanıtlatığı görülmektedir. Diğer seçeneğinde şehri beğenmemek, yemek ve iklim durumu oluşturmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Karabük Üniversitesi’nde farklı fakültelerde ve bölümlerde eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilerin durumlarının tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmayla öğrencilerin demografik ve sosyo-ekonomik özelliklerini ortaya koyarak Türkiye’de bir devlet üniversitesi Karabük Üniversitesi’ni ve Karabük ilini tercih etme nedenleri araştırılmıştır.

Belirtilen amaçla gerçekleştirilen bu çalışmanın, ülkemizdeki eğitim almayı düşünen yabancı uyruklu öğrencilere ve bu alanda çalışma yapacaklara araştırmacılara katkı sağlayacağı ve yol göstereceği düşünülmektedir. Çünkü yurtdışı üniversite eğitiminin hem eğitim alanında hem de ekonomide sağlıklı bir gelişme ve büyüme gösterecektir. Bu çerçevede, yabancı uyruklu öğrencilerin artan niceliklerinin yanı sıra niteliklerinin de artırılarak eğitim kalitesinin güncel tutulması ve mezun olana kadar takip edilmesi gerekmektedir. Üniversitelerin uluslararası imajlarında büyük rol oynayan yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim süreçlerinde zihinlerinde olumsuz bir düşünceye mahal vermemeleri önemli bir konudur.

Demografik özelliklere ilişkin bulgulara göre katılımcıların çoğunu erkekler oluşturmaktadır. Bu durum; erkek öğrencilerin yurtdışında eğitim görmeye daha

istekli olduklarını ya da çevreleri tarafından teşvik edilip desteklendikleri göstermektedir.

Katılımcıların yaş verileri incelendiğinde; 18-20 yaş aralığı çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu veriler ise; yıllar bazında yabancı uyruklu öğrenci sayılarında artışın olduğunu ve bu artışların da devam edeceğine işaret etmektedir.

Bu çalışma 28 farklı ülkeden öğrencilerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yoğunluğu Suriyeli ve Türki Cumhuriyetlerden gelen öğrencilerden oluşmaktadır.

Sosyo-ekonomik özelliklere ilişkin bulgulara göre; katılımcıların çoğunluğunun 4 ve üzeri kardeşe sahip oldukları görülmektedir. Ebeveynlerin çalışma durumu incelendiğinde; ebeveynler arasında çalışma oranındaki farklılığın kültür, ülke ekonomisi, iş fırsatları ya da kardeş sayısındaki çokluk diye yorumlanmaktadır.

Katılımcıların Karabük şehrinde konakladıkları yerler incelendiğinde; öğrencilerin yarısından fazlasının özel yurtlarda kaldıkları görülmektedir. Yabancı uyruklu öğrenciler ile görüşüldüğünde dile getirdikleri önemli konulardan biri ise konaklama sorunuydu. Bu öğrenciler devlet yurdunda konaklama haklarının düşük oranda olduğunu, geçimde zaten zorlanırken özel yurtlarda kalarak bütçelerinin çoğunu pahalı olan özel yurtlara ayırmak zorunda kaldıklarını dile getirmektedirler.

Yabancı uyruklu öğrencilerde de görüldüğü üzere çoğu öğrencinin geçim kaynağı aileleri tarafından sağlanmaktadır. Çalışmak isteyen öğrencilerin iş imkanları bulamamaları, öğrenci oldukları için tercih edilmemeleri ya da az para ile çok fazla çalıştırılmaları ile karşılaşmaktadırlar. Bu etkenler ise hem ülkenin hem de üniversitenin bulunduğu şehrin, şehir halkının, iş sahiplerinin öğrencilere bakışlarının değiştirilmesi gerekliliği hususunda önemli bir konu olduğu görülmektedir.

Sosyalleşme boyutu olarak arkadaşlıklar incelendiğinde; katılımcıların arkadaşlarının yoğunluğu kendi ülkesinden olduğu görülmektedir. Cevap vermeyen öğrenciler sayısı da fazladır. Burada cevap verilmeme sebebi olarak, ciddi anlamda arkadaş olmadığı, gününün okul, ders, yurt ile geçirdiği düşünülmektedir.

Dil bilme durumlarına ilişkin bulgulara göre; katılımcıların çoğunluğu Türkçe ve İngilizce dillerini bilmektedir. Üniversitenin yabancı uyruklu öğrencilere sağladığı Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezi (TÖMER) sayesinde bölümleri Türkçe olan öğrencilerin bir yıl süre ile Türkçe eğitimi alma fırsatları bulunmaktadır. Türki Cumhuriyetlerinden ve Suriye'den gelen öğrencilerin Türkçe konuşmada sıkıntı çekmedikleri görülmektedir.

Katılımcıların Türkiye'yi tercih nedenleri ve Türkiye ile ilgili görüşleri incelendiğinde; katılımcıların yarısından fazlasının Türkiye dışında başka ülkelere de gittikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin çoğunun Türkiye'ye gelmeden başka ülkeleri görerek fikir sahibi olduklarını ve kıyaslama yapma imkanları olduğunu göstermektedir.

Katılımcıların Türkiye’de bulunma süreleri incelendiğinde; katılımcıların Türkiye’de bulunma sürelerinin bir yıldan az olmasındaki çokluğun nedeni son yıllarda yurtdışı eğitimlerin popüler olmasından kaynaklanmaktadır.

Katılımcıların mezun olduktan sonra Türkiye’de eğitime devam etme istekleri incelendiğinde büyük çoğunluğun eğitime devam etmek istediği aynı şekilde Türkiye’de yaşamak istediği görülmektedir. Katılımcıların eğitim sonrası iş imkanları bulabilmeleri durumunda ülkede yaşamayı istekli oldukları düşünülmektedir.

Türkiye’de okumayı önerir misiniz ve Türkiye’de yaşamayı önerir misiniz ifadelerine katılımcıların tamamına yakını evet cevabı vermiştir fakat Türkiye’de okumaktan ziyade yaşamaya daha olumlu ve sıcak baktıkları görülmektedir.

Türkiye’yi seçme nedenleri eğitim almak istemesi, İslam ülkesi olması, akrabasının bulunması, ülkesinde savaş olması, eğitimi kaliteli bulması, ülkesine yakın olması, hayalini gerçekleştirme, gelişmiş bir ülke olması, ucuz bir ülke olması, yakın kültüre sahip olması olarak görülmektedir. Öğrencilerin gözünde Türkiye imaj olarak gelişmiş bir ülke ve bununla birlikte üniversite eğitimi alınabilecek bir ülke olarak gördükleri düşünülmektedir.

Katılımcıların Karabük Üniversitesi’ne gelmeden önce Türkiye’de bulunma ifadesine yarısından fazlasının evet cevabı verdiği görülmektedir. Türkiye’de bulunma Karabük Üniversitesi’ni tercihte etkili oldu mu ifadesine evet cevabı çoğunluktadır. Öğrencilerin Türkiye’de eğitimlerine başlamadan önce bulunmalarının, Türkiye’de eğitim görme niyetlerinde etkili olduğu görülmektedir.

Katılımcıların, Türkiye’yi seçme nedenleri incelendiğinde; puanının bölümüne yeterli olması, eğitim kalitesi, şehrin küçük olması, akrabasının bulunması, eğitim dilinin İngilizce olması, ülkeler arası diploma denklik sistemine uygun olması, sadece lise diplomasının yeterli olması ve başkente yakın olması bulunmaktadır. Katılımcıların Türkiye’de birçok üniversiteyi tercih ettiklerini, lakin puanlarının Karabük Üniversitesine yeterli oldukları görülmektedir.

Katılımcılara sorulan okuduğunuz bölümü tercih nedeni nedir ifadesine; katılımcıların yarısının okudukları bölüme ilgileri oldukları görülmektedir. Bu ise, öğrencilerin hem şehre, hem kültüre ve üniversite hayatına adapte olmalarında kolaylık sağlayacak bir faktör olarak düşünülmektedir.

Karabük Üniversitesi’ni nereden duyduklarına yönelik ifadeye katılımcıların çoğunluğunun tanıdık, akraba, arkadaş aracılığı ile Karabük Üniversitesi’nden haberdar oldukları görülmektedir.

Karabük Üniversite’si beklentini karşıladı mı ifadesine katılımcıların yüksek oranda Karabük Üniversitesi ile ilgili olumlu düşüncelere sahip oldukları, evet cevabını açar mısınız diye sorulduğunda; öğretmenlerin ilgili, yardımsever, çözüm odaklı olduklarını, gerekli materyallerin ve sınıfların donanımlı olduklarını, kampüs yerleşkesinin öğrencilerin motivasyonunu arttıracak bir düzene sahip olduğunu dile getirmektedirler.

Karabük iline ilk geldiklerinde katılımcıların en çok zorlandıkları konular genel olarak katılımcılar ulaşım, pahalılık, dil sorunu, konaklama, eğitimin zorluğu, sosyal yaşam, aile özlemi, şehri beğenmemek, yemek ve iklim durumu oluşturmaktadır. Çoğu öğrenci şehrinde olduğu gibi yaşam pahalılığının öne çıktığı görülürken, öğrencilerin her şeye rağmen memnun olduklarını ve sorun olmadığını belirtmektedirler.

Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye'ye sosyal, kültürel ve ekonomik katkıları vardır. Türkiye'deki üniversitelerden mezun olan her öğrenci eğitimini tamamlayıp ülkesine döndüğünde ülkenin birer elçisi olacaktır. Türkiye'nin bu alandaki hedefi 2023 yılında 250 bin yabancı uyruklu öğrencinin eğitim görmesidir (<http://www.sabah.com.tr/yazarlar/gursoy/2016/05/04/uluslararası-ogrenci-pastasi-buyuyor>).

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların Türkiye'de bulunmalarından, Karabük Üniversitesi'nde okumalarından memnun oldukları, imkanları olur ise Türkiye'de yaşamak ve çalışmak istedikleri ve başkalarına da hem yaşamayı hem okumayı önerecekleri bulunmaktadır.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen izlenimler doğrultusunda kültür, eğitim, akademik, sosyal gibi durumlarda uyum sağlamak ve problem çözmek için destek merkezlerine ihtiyaç bulunmaktadır. Özellikle uluslararası öğrencilerin niceliğine önem veren üniversitelerin bu konuda çok hassas davranarak çalışmalar yapması gerekmektedir. Eğitime yeni başlayan öğrenciler için oryantasyon çalışmaları yapılmalıdır. Unutulmamalıdır ki; üniversiteler insan işlemektedirler. İster ulusal ister uluslararası öğrenciler olsun önemli olan gençlerin zihnen, kalben ve değerlerinin farkındalığı ile bilinçli şekilde üniversitelerden mezun ederek önce insanlığa ve sonra ülkeye, dünyaya yararlı bir birey olmasına yardımcı olmak, yön olmak, ışık olmak ve rehber olmaktır. Dünya küreselleşirken teknoloji ilerlerken insanın da zihnen ve kalben gelişmesi ve büyümesi gerekmektedir ki bu düzen içinde varlığının hakkını vererek düşünen ve hisseden olarak yükselbilmesi mümkün olabilmektedir.

Kaynakça

Annaberdiyev, Didar (2006), Türkiye'de Eğitim Gören Türk Cumhuriyetleri ve Türk Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Yardım Arama Tutumları, Psikolojik İhtiyaçları ve Psikolojik Uyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Arthur, Nancy - Flynn, Sarah, Career development influences of international students who pursue permanent immigration to Canada, Int J Educ Vocat Guidance (2011) 11:221-237.

Bektaş, Yelda vd., Psychological Adaptation of Turkish Students at U.S. Campuses, Int J Adv Counselling, 2009, 31:130-143.

Çelik, İdris (2013), Türkiye’de Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

Çoşkunserçe, Ozan (2014), Uluslararası Öğrencilerin Kültürel Uyum Sürecine Yönelik Bir Çevrimiçi Oryantasyon Uygulamasının Geliştirilmesi ve Etkililiğinin İncelenmesi, Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Güçlü, Nezahat (1996), Yabancı Öğrencilerin Uyum Problemleri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12, 101-110.

Gürsoy, Sait (2016), “Uluslararası Öğrenci Pastası Büyüyor”, Sabah Gazetesi, <http://www.sabah.com.tr/yazarlar/gursoy/2016/05/04/uluslararasi-ogrenci-pastasi-buyuyor> (Erişim Tarihi: 8 Mayıs 2016).

Karaoğlu, Fatma (2007), Yabancı Uyruklu Öğrencilerde Uyma Davranışı: Tömer Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kılıçlar, Arzu vd., Türk Dünyasından Gelen Öğrencilerin Yaşadıkları Sorunların Akademik Başarılarına Etkisi: Turizm Öğrencileri Örneği, Bilig, 2012, s. 61, 157-172.

Kıroğlu, Kasım vd., Türkiye’de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Lisans Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel ve Ekonomik Sorunları, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 6, Sayı 2, Aralık 2010, ss.26-39.

Özçetin, Seçkin (2013), Yükseköğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Sosyal Uyumlarını Etkileyen Etmenler, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gökhan Özkan – Meltem Acar Güvendir, Uluslararası öğrencilerin yaşam durumları: Kırklareli ve Trakya üniversiteleri Örneği, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2015, 15(1), 174-190.

Seymen, Hatice (2014), İleri Düzey Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Zorlandıkları Kültürel Dil Unsurlarının Tespiti ve Sınıflandırılması, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.